

თავის განვითარების პროგრამის
საქმიანობის ანგარიში

2018 წელი

თავის
განვითარება

თემის განვითარების პროგრამის ანგარიში 2018

PO1-ის ფარგლებში CSR DG:

- თემის განვითარების რესურს ცენტრის - CDRC (ინფორმაციის გადაცემა, შესაძლებლობების გაძლიერება, მიკროფინანსირების ხელმისაწვდომობა, ქსელის დაკავშირება და ა.შ.) სერვისების გაუმჯობესებაზე საზოგადოებაზე დაფუძნებული ორგანიზაციების ინსტიტუციურ განვითარებისა და სათემო ინიციატივების მხარდაჭერისთვის იზრუნებს.

- რეგიონული და/ეროვნული სსო-ების ორგანიზაციული შესაძლებლობების განვითარება საჭიროებებზე მორგებული ტექნიკური მხარდაჭერის უზრუნველყოფისა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მუშაობის შესახებ საზოგადოების აღქმას გაუმჯობესებს.

ამ შედეგის მისაღწევად დაგეგმილი აქტივობები დაჯგუფებულია ორ ძირითად ბლოკად: პირველი მიზნად ისახავს ინფორმაციისა და ტექნიკური დახმარების მიწოდებას სოფლის სათემო ჯგუფებისთვის ქვეყნის მასშტაბით, ხოლო მეორე ბლოკის ფარგლებში დაჯგუფებული აქტივობები ძირითადად ითვალისწინებს პროგრამის სამიზნე სათემო ჯგუფების უფრო ინტენსიურ და ორიენტირებულ შესაძლებლობების განვითარებას ორგანიზაციული გზით. განვითარებისა და მიკროგრანტების პროგრამები, ასევე ერთმანეთთან აკავშირებს სკოლის ეკო კლუბებს.

პროგრამამ 2014 წლიდან გაათავართოვა თავისი გეოგრაფიული დაფარვა (UNDP პროგრამის დაფინანსებით). კერძოდ, კახეთისა და გურიის რეგიონების გარდა, პროგრამა სამეგრელოსაც ფარავს.

წინა პროგრამის განმავლობაში CSR DG ინტენსიურად მუშაობდა სულ 47 სათემო ჯგუფთან და ორგანიზაციასთან და ახლა აგრძელებს მუშაობას იმ სათემო ორგანიზაციებთან, რომლებიც შედარებით ახალ ჩამოყალიბებულნი არიან და/ან აქვთ კარგი პოტენციალი შემდგომი განვითარებისთვის. 2017 წლის პირველი ნახევრისთვის BFW და UNDP პროგრამების ფარგლებში, CSR DG აგრძელებს ინტენსიურ თანამშრომლობას 29 თემთან (კახეთი - 16, სამეგრელო - 8, გურია - 4 და შიდა ქართლი - 1) და დამატებით სამ ახალ სათემო ორგანიზაციასთან, რომლებიც CDRC-ის მიერ გამოცხადებული ღია საგრანტო კონკურსის ფარგლებში დაფინანსდა. საერთო ჯამში, CSR DG მუშაობდა 32 სათემო ჯგუფთან.

1.1.1 თემის განვითარების ხელშეწყობა ქვეყნის მასშტაბით თემის განვითარების რესურს ცენტრის (CDRC) მეშვეობით

საზოგადოების განვითარების რესურსცენტრმა (CDRC) ორგანიზაციაში ფუნქციონირება დაიწყო 2011 წლიდან. ის რეგულარულად სთავაზობს სათემო ჯგუფებს და ორგანიზაციებს შესაძლებლობას მონაწილეობა მიიღონ ერთობლივ ტრენინგებში, სემინარებში, გაცვლით ტურებში, საგრანტო კონკურსებსა და ყოველწლიურ ფორუმებში. CDRC ასევე აქვს რეგულარულად განახლებულ ვებგვერდი და Facebook გვერდი.

1.1.1.1. CDRC-ის ვებსაიტის და Facebook გვერდის რეგულარული განახლება

ორენოვანი ვებგვერდისა და Facebook გვერდის რეგულარული განახლებები მოიცავს შემდეგს:

- სათემო ორგანიზაციების მიერ განხორციელებული პროექტების შესახებ ინფორმაციის მოპოვება და განთავსება;
- წარმატებული შემთხვევებისა და პრაქტიკის შესახებ ინფორმაციის მოპოვება და განთავსება;
- კონკურსების, ტრენინგებისა და სხვა ღონისძიებების შესახებ ინფორმაციის გაზიარება, რომლებიც აქტუალურია თემის ჯგუფებისთვის;
- ვებ-გვერდზე ინტეგრირებული სათემო ორგანიზაციების მონაცემთა ბაზაში პერიოდული განახლებები (ამჟამად ბაზაში სულ 200 ორგანიზაციაა რეგისტრირებული);
- სხვადასხვა საინფორმაციო რესურსების და საკითხავი მასალის განთავსება.

1.1.1.2 CBO ქსელი, ცოდნის გაზიარება (წლიური CBO ფორუმი - სულ 3)

2011 წლიდან CDRS ყოველწლიურად აწყობს ერთობლივ შეხვედრებს - სათემო ჯგუფების ფორუმებს; ბოლო წლებში ეს შეხვედრები ასევე მოიცავს ნომინაციებსა და ჯილდოებს ყველაზე წარმატებული სათემო ინიციატივებისთვის. გარდა წარმატებული ისტორიებისა და არსებული გამოწვევების შესახებ მოხსენებისა, ფორუმის მომხსენებლები ასევე აკეთებენ საინტერესო პრეზენტაციებს შეთანხმებულ აქტუალურ თემებზე და/ან მიმდინარე სახელმწიფო პროგრამებსა და რეფორმებზე. პროგრამული გეგმის მიხედვით, სულ სამი ასეთი სათემო ლიდერთა ფორუმი იქნება (ანუ ერთი პროგრამის წელიწადში).

2018 წლის 1-2 ნოემბერს სასტუმრო „ლოპოტა სპა რეზორტში“ მოეწყო სათემო ლიდერთა ფორუმი 2018. იგი ორგანიზებული იყო BFW-ის ერთობლივი ფინანსური მხარდაჭერით, ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული „სამოქალაქო საზოგადოების განვითარების ინიციატივა“ და პროექტ „ქალთა გაძლიერება ცვლილებისთვის“ დაფინანსებული შვედეთის მთავრობის მიერ. წელს ყოველწლიურმა ფორუმმა 140-ზე მეტი მონაწილე შეკრიბა. ყოველწლიური ღონისძიების მთავარი მიზანია სათემო ჯგუფებისა და ორგანიზაციების ცოდნის გაუმჯობესება და ცნობიერების ამაღლება, კარგი პრაქტიკის გაზიარება, უახლესი ამბების მინოდება, CBO-ების საქმიანობის ხელშეწყობა და მათი თანამშრომლობის წახალისება. ასევე, ფორუმმა გამოავლინა და დააჯილდოვა 2017-2018 წლების საუკეთესო სათემო ინიციატივა/პროექტი; ფორუმის ფარგლებში მოეწყო CBO აქტივობების ვიზუალური ჩვენება.

ეს ფორუმი გამოირჩეოდა თავისი მრავალფეროვანი სესიებით და წამყვანი მომხსენებლებით, რომლებიც წარმოადგენდნენ როგორც ადგილობრივ, ისე საერთაშორისო სამოქალაქო და სამოქალაქო ორგანიზაციებს, მათ შორის რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის მინისტრის მოადგილეს; ქალთა საინფორმაციო ცენტრის დირექტორი; საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის დირექტორი.

ფორუმმა ხელი შეუწყო ინფორმაციის გაცვლას და დისკუსიას რამდენიმე მნიშვნელოვან საკითხზე, როგორცაა არასახელმწიფო დაფინანსების მექანიზმები, ფინანსური მდგრადობის ახალი შესაძლებლობები, დეცენტრალიზაციის პროცესი და მონაწილეობის მნიშვნელობა, ქალთა როლი მმართველობაში, ქვეყანაში ნარჩენების მართვის მდგომარეობა, თანამშრომლობის მექანიზმები. თემებში და მასთან დაკავშირებული გამონვევები.

ასევე, ფორუმზე გამოავლინდნენ გამარჯვებულები ორ ნომინაციაში:

1. საუკეთესო სათემო კერა – თეთრიწყაროს ახალგაზრდული ცენტრი;
2. საუკეთესო სათემო ინიციატივა 2017-2018:
  - ა. აუდიტორიის მიერ შერჩეული – სკრას სათემო ორგანიზაცია „ბეთლემი“, გორის მუნიციპალიტეტი, შიდა ქართლი;
  - ბ. ჟიურის მიერ შერჩეული – საუკეთესო 2017-2018 სათემო ინიციატივა – ხაბუმე ქალთა საინიციატივო ჯგუფი „სამანჩო“, ჩხორონწყის მუნიციპალიტეტი, სამეგრელო.

გამარჯვებულები დაჯილდოვდნენ საჩუქრებითა და სპეციალური პრიზებით.

1.1.1.3 ეროვნული მასშტაბით მცირე გრანტები ღია საგრანტო კონკურსის გზით (3 გრანტი ყოველწლიურად)

საანგარიშო პერიოდში გამოცხადდა სამი ღია კონკურსი (BFW-1 და KAS-2 პროექტების ფარგლებში) CBO-ებისთვის და სათემო ჯგუფებისთვის მთელი ქვეყნის მასშტაბით (2 პირველ ნახევარში და ერთი 2018 წლის მეორე ნახევარში). აპრილში CDRC-იმ გამოაცხადა ღია კონკურსი სათემო ჯგუფებისა და ორგანიზაციებისთვის, რომელიც მიზნად ისახავდა ადგილობრივი/სათემო პრობლემების გადაჭრის ხელშეწყობას. ამ კონკურსის ფარგლებში სულ 16 განაცხადი შემოვიდა; ეს განაცხადები განიხილა და შეაფასა 5 წევრისგან შემდგარმა დამოუკიდებელმა საგრანტო კომიტეტმა. საგრანტო კომიტეტის დასკვნითი სხდომა 22 მაისს გაიმართა; სესიის შედეგად შეირჩა 4 პერსპექტიული კანდიდატი, რომლებიც პრიორიტეტულად დასახელდა. საბოლოო გადანყვეტილების მისაღებად ორგანიზაციამ მოინახულა კანდიდატები და შეისწავლა შესაბამისი სიტუაციები. ამ ვიზიტების საფუძველზე მიღებული იქნა დადებითი გადანყვეტილება ოთხივე საპროექტო წინადადებაზე. ეს წინადადებებია:

#	განხორციელების ადგილი	პროექტის დასახელება	მოკლე აღწერა
1	წალკა - გუმბათი სასწავლო ცენტრი „გუმბათი“	„მოგზაურობა უცნობ წალკაში“ დაფინანსება: 7579 ლარი	წალკის ტურისტული პოტენციალის გაზრდა ადგილობრივი და ფართო საზოგადოებისთვის მისი ღირსშესანიშნაობების პოპულარიზაციის გზით. ახალგაზრდების ჩართვა სამოქალაქო აქტივიზმში.
2	შუახევი – ჭვანის საინიციატივო ჯგუფი	განათებული გზა დაფინანსება: 7127.50 ლარი	სოფელ ჭვანის კორნალისა და წყალნაკარის რაიონებისკენ მიმავალი ტროტუარის გასწვრივ ქუჩის განათების სისტემის მოწყობა.
3	ახმეტა - ჯოყოლო “ჯოყოლო XXI”	„ჩემი ამოუცნობი სამშობლო“ დაფინანსება: 3000 ლარი	ახმეტის, ბორჯომის და დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტების ეკონომიკური გაძლიერების მხარდაჭერა ტურიზმის განვითარებისა და პოპულარიზაციის გზით.
4	თეთრიწყარო “თეთრიწყაროს ახალგაზრდული ცენტრი“	ახალგაზრდების გაძლიერება პოზიტიური ცვლილებებისთვის დაფინანსება: 8000 ლარი	თეთრიწყაროში ახალგაზრდული ცენტრის შექმნა და ახალგაზრდობის განვითარების ხელშეწყობა საგანმანათლებლო პროექტებით.

1.1.1.4 სტუდენტების ჩართულობა თემის განვითარებაში სტაჟირების, პროფესიული გადამზადებისა და სტუდენტების დაჯილდოების კონკურსების მეშვეობით (6 სტუდენტური კონკურსის გამოცხადება, 3 ტრენინგი სტუდენტებისთვის რესურსების მობილიზაციის შესახებ)

პროგრამის ფარგლებში სულ სამი სტუდენტური კონკურსია დაგეგმილი; ყოველი კონკურსის დროს ორი ან სამი წინადადება - ანუ ორი ან სამი სტუდენტური ჯგუფი იქნება ტექნიკურად და ფინანსურად მხარდაჭერილი, რათა მათ დაეხმარონ შერჩეულ თემებს კონკრეტული ადგილობრივი საკითხების გადაჭრაში. გარდა ამისა, იმ სტუდენტებისთვის, რომლებიც კონკურსის შედეგად შეირჩვიან, მოეწყობა ტრენინგები პროექტის დაგეგმვისა და მართვის, ასევე ადგილობრივი რესურსების მობილიზებისა და ადვოკატირების თემებზე.

1.1.1.5 სტრატეგიული პარტნიორობის გაძლიერება CODECO-ს (საზოგადოების განვითარების კოალიცია) წევრი სსო-ების ერთობლივი ადვოკატირების ქმედებებზე შეხვედრების მეშვეობით (კოდეკოს 3 შეხვედრა).

თემის განვითარებაზე მომუშავე ორგანიზაციების კოალიცია შეიქმნა ჯერ კიდევ 2012 წელს, როგორც არარეგისტრირებული ასოციაცია, თავდაპირველად 9 წევრი ორგანიზაციით. კოალიციის მთავარი მიზნები და წინაპირობა იყო საზოგადოებრივი მუშაობის შესახებ ერთობლივი სახელმძღვანელოს მომზადებისა და გამოცემის აუცილებლობა. დამატებითი ძალისხმევაა საჭირო იმისათვის, რომ კოალიცია უფრო აქტიური და ეფექტური გახდეს; სწორედ ამიტომ ორგანიზაცია აპირებს მონაცეს კოალიციის ყველა დაინტერესებული წევრის სამუშაო შეხვედრები, სადაც განიხილება ქვეყანაში თემის განვითარების ხელშემწყობი ერთობლივი პროექტების/ინიციატივების განხორციელების პერსპექტივები, ასევე სტრატეგიები და გზები ამ სფეროში არსებული პრობლემებისა და გამოწვევების დაძლევის მიზნით.

2018 წლის 22-23 მარტს მოეწყო თემის განვითარებაზე მომუშავე ორგანიზაციების CoDeCo კოალიციის შეხვედრა; შეხვედრას კოალიციის 6 წარმომადგენელი ესწრებოდა. შეხვედრა მოეწყო კოალიციის სტრატეგიის გადახედვის, ერთობლივი საპროექტო იდეების შემუშავებისა და სამომავლო აქტივობების დაგეგმვის მიზნით. მონაწილეებმა ასევე მიმოიხილეს საკუთარი თემის განვითარების პროექტები და პროგრამები და ისაუბრეს კოალიციაში განწევრიანებაზე. შეხვედრაზე ჩვენი ორგანიზაცია აირჩიეს კოალიციის საქმიანობის კოორდინაციად ერთი წლის ვადით. კოალიციის წევრები შეთანხმდნენ რამდენიმე პროექტის იდეაზე და განსაზღვრეს კონკრეტული ნაბიჯები და ვადები მათი განხორციელებისთვის. ასევე შეთანხმდნენ მომავალი შეხვედრის საგარეულო თარიღსა და დღის წესრიგზე.

1.1.2 სამიზნე თემის ჯგუფებისა და CBO-ების შესაძლებლობების გაზრდა სამ საპილოტე რეგიონში

ქსელის სხვა წევრები არიან საქართველოს სამოქალაქო განვითარების ასოციაცია კახეთის რეგიონში და ასოციაცია „ათინათი“ სამეგრელოს რეგიონში. ეს კომპონენტები ფინანსდება UNDP-ის მიერ დაფინანსებული პროექტის "ქალთა გაძლიერება ცვლილებისთვის", პური მსოფლიოსთვის პროგრამისა და GEF-ის მიერ დაფინანსებული პროექტის "საყოფაცხოვრებო ნარჩენების ხელახალი გამოყენებისა და გადამუშავების პრაქტიკა - ნარჩენების ღია წვისა და მასთან დაკავშირებული უნებლიე POP-ების გამოშვების სიცოცხლისუნარიანი ალტერნატივები".

საქართველოში მიიღო 2,500,000 აშშ დოლარის გრანტი იაპონიის სოციალური განვითარების ფონდიდან (JSDF) პროექტის "ღარიბი თემებისა და მიკრომენარმეების გაძლიერება საქართველოს ტერიტორიის სექტორში" განსახორციელებლად, რომლის ადმინისტრირებას ახდენს მსოფლიო ბანკი და ახორციელებს ბიოლოგიური მეურნეობის ასოციაცია "ელკანა". პროექტი მხარს უჭერს სათემო პროექტებისა და ინიციატივების განხორციელებას საქართველოს კახეთისა და იმერეთის რეგიონების ტურისტულ მიმართულებებთან ახლოს მდებარე სოფლებში; ამ მიზნით მოეწყო კონკურსი საქართველოს სსო-ებისთვის. ჩვენმა ორგანიზაციამ მონაწილეობა მიიღო კონკურსში და წარმოადგინა 2 საპროექტო წინადადება სოფელ უდაბნოსა და დაბა ლაგოდების პროგრამის სამიზნე თემებში ინფრასტრუქტურის (კერძოდ, ბალის კეთილმოწყობის) რეაბილიტაციისთვის. ორივე წინადადებაში სრულად იყო გათვალისწინებული სავალდებულო 20%-იანი თანადაფინანსება. ორივე პროექტი დაფინანსდა და უკვე დასრულებულია.

1.1.2.1 სამიზნე თემის ჯგუფების ორგანიზაციული განვითარებისა და ფინანსური მხარდაჭერის უზრუნველყოფა

სათემო ჯგუფებში აქცენტი კეთდება ქალებისა და ახალგაზრდების უკეთ ჩართულობაზე. ინსტიტუციური განვითარების დონის მიხედვით გამოიყოფა თემთა ჯგუფების სამი კლასტერი: ა) სუსტი / ახლად ჩამოყალიბებული ჯგუფები ბ) ჯგუფები, რომლებიც განვითარების შუაში არიან გ) ძლიერი და სტაბილური ორგანიზაციები. პროგრამა იყენებს მორგებულ სტრატეგიას თითოეულ ამ კლასტერთან მუშაობისას.

საანგარიშო პერიოდში მოეწყო 18 რეგიონული სამუშაო შეხვედრა, რომელიც მიეძღვნა წლიური სამოქმედო გეგმების შემუშავებასა და ანგარიშგებას (13 2018 წლის პირველ ნახევარში და 5 2018 წლის მეორე ნახევარში). ამ შეხვედრებისა და ონლაინ კონსულტაციების შედეგად, 2018 წლის დასაწყისისთვის მომზადდა წლიური სამოქმედო გეგმა 20 სათემო ჯგუფისთვის, სრულად მორგებული ადგილობრივ საჭიროებებსა და შესაძლებლობებზე. შესაბამისად, ცენტრმა გააფორმა ხელშეკრულებები თითოეულ სათემო ჯგუფთან და დაიწყო სახსრების ეტაპობრივი ადმინისტრირება. რაც შეეხება სამუშაო შეხვედრების ანგარიშგებას, მთავარი მიზანია ყოველ ნახევარ წელიწადში

ერთხელ იმავე რეგიონში მომუშავე სხვა ორგანიზაციის წარმომადგენლებთან მიღწევებისა და გამოწვევების შესახებ ინფორმაციის გაცვლა.

წლის განმავლობაში სათემო ჯგუფებმა განახორციელეს სულ 550 (დაახლოებით 16 000 მონაწილეობით) სხვადასხვა ტიპის აქტივობა. სათემო ჯგუფების საქმიანობის ძირითადი მიმართულებები მოიცავდა ეკოლოგიასა და გარემოს დაცვას, კულტურას, სპორტს და ჯანსაღი ცხოვრების წესს, თვითმმართველობას და სოფლის მცხოვრებთა ჩართულობას თემის ცხოვრებაში, თემებისთვის სხვადასხვა სერვისების მიწოდებას (როგორცაა კომპიუტერული სერვისები, სამუშაო შეხვედრები, საინფორმაციო შეხვედრები, ტრენინგები და ა.შ.).

წლის განმავლობაში განხორციელდა 200-მდე კონსულტაცია (ონლაინ, ინდივიდუალური) და 46 მონიტორინგის ვიზიტი.

თემის ჯგუფის საქმიანობის ერთ-ერთი მთავარი მიმართულება ადგილობრივი პრობლემების გადაჭრას უკავშირდება. სწორედ ამიტომ, წლის ბოლოს, თითოეული თემის ჯგუფი წარუდგენს რამდენიმე ყველაზე აქტუალურ თემის საკითხს თავის შესაბამის მუნიციპალიტეტს და მოითხოვს ამ საკითხების ადეკვატურად ბიუჯეტირებას მომავალი წლისთვის. 2018 წლის ბოლოსთვის მოეწყო სულ 13 მსგავსი შეხვედრა გადაწყვეტილების მიმღებებსა და თემის ჯგუფების წარმომადგენლებს შორის; ამ შეხვედრებზე ლიდერმა ქალებმა წარმოადგინეს მათ თემში არსებული პრობლემები/საკითხები და რეკომენდაციები მათი გადაჭრისთვის. პრეზენტაციის შემდგომ სათემო ჯგუფებმა მუნიციპალიტეტებს გაუზიარეს ფორმალური ხელმოწერილი წერილები ჩამოთვლილი პრობლემებით, მათი გადაჭრის რეკომენდაციები და 2019 წლის ბიუჯეტზე მუშაობისას პრობლემების გათვალისწინების მოთხოვნა. ამის შედეგად აქტივობაში, საანგარიშო წლის წარმოდგენილი 114-დან განხილული იქნა სულ 65 საკითხი/რეკომენდაცია (31 წლის მეორე ნაწილში).

1.1.2.2 სამოქალაქო აქტივიზმისა და სამიზნე თემის ჯგუფების/CBO-ების ადვოკატირების მხარდაჭერა

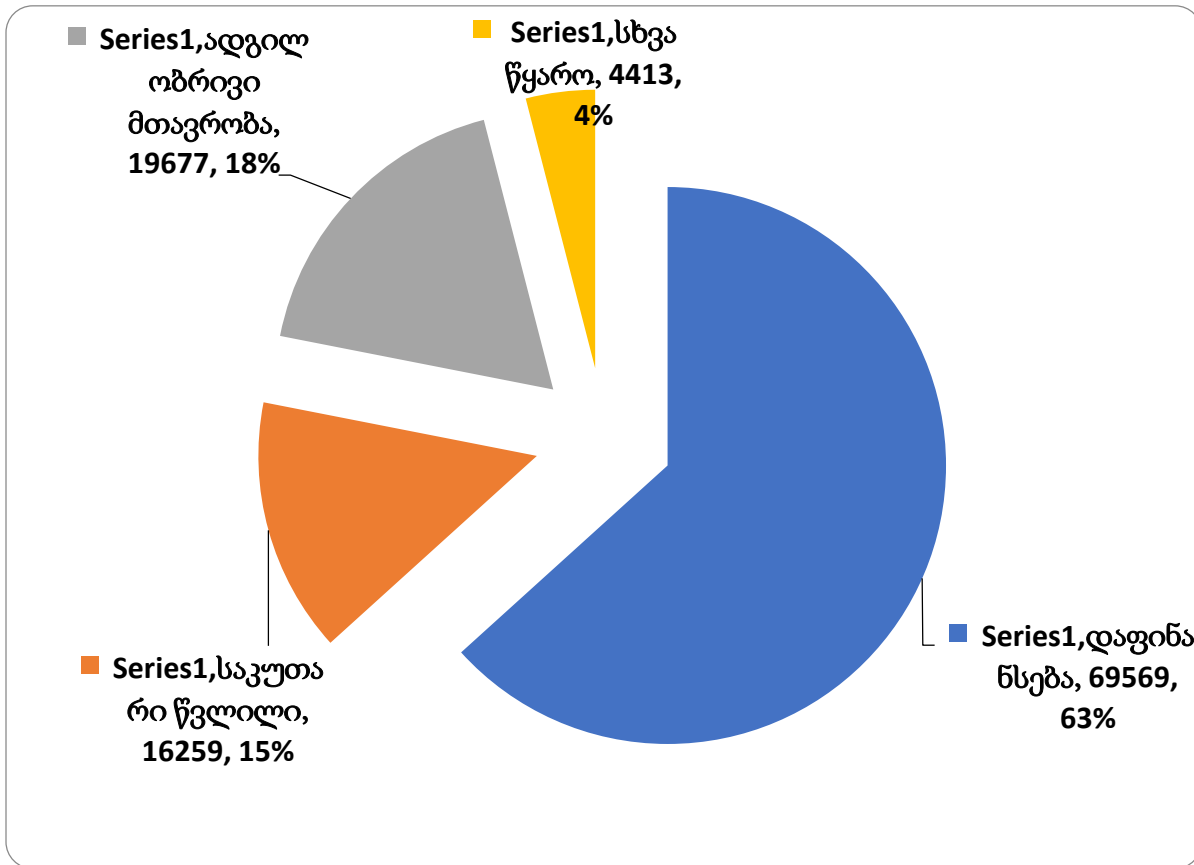
შეზღუდული მიკროგრანტების დასრულება, მონიტორინგი და შეფასება და მათი ადგილზე აქტივობების გაცნობა/გასაჯაროება (3 გრანტი ყოველწლიურად 3000 ევროს ოდენობით;)

იმავე სამიზნე თემის ჯგუფებისთვის, წელიწადში ერთხელ ან ორჯერ ცხადდება საგრანტო კონკურსები ადგილობრივი ადვოკატირების კამპანიების მხარდამჭერი (უნდა განვმარტოთ, რომ ეს სამიზნე ჯგუფები ვერ მიიღებენ მონაწილეობას CDRC-ის მიერ ღია საგრანტო კონკურსებში). ყველა ეს ინიციატივა ეხმარება სათემო ჯგუფებს გააძლიერონ სათემო მუშაობის უნარები და ეფექტურად ჩამოაყალიბონ თავიანთი ოლქების ნდობა და მხარდაჭერა. ვინაიდან პრიორიტეტი ენიჭება თანამშრომლობაზე ორიენტირებულ პროექტებს, ისინი ასევე ხელს უწყობენ თანამშრომლობას ადგილობრივ თვითმმართველობასთან; ამავდროულად, საზოგადოების სახელით 20%-იანი თანადაფინანსება სავალდებულოა. ამ პროგრამის ფარგლებში ვგეგმავთ მინიმუმ 9 სათემო პროექტის დაფინანსებას. თითოეული დაფინანსებული პროექტი ექვემდებარება ინტენსიურ ადგილზე მონიტორინგს, რომელსაც ახორციელებენ პარტნიორი ორგანიზაციები ან ადგილობრივი წევრები, ხოლო ცენტრი უზრუნველყოფს პროექტის შეფასებას მის ძირითად ეტაპებზე.

2018 წლის განმავლობაში აპრილში გამოცხადდა ერთი დახურული საგრანტო კონკურსი სამიზნე სათემო ჯგუფებისა და ორგანიზაციებისთვის (BFW პროგრამისა და UNJP-ის მიერ დაფინანსებული პროექტის " ქალთა გაძლიერება ცვლილებისთვის" ფარგლებში). გამოცდილ სათემო ჯგუფებისთვის გრანტის მაქსიმალური ოდენობა იყო 8000 ლარი, ხოლო ახლად შექმნილი სათემო ჯგუფებისთვის – 2000 ლარი.

სულ 18 საპროექტო წინადადება წარედგინა 5 წევრისგან შემდგარ საგრანტო კომიტეტს (გაეროს, თემის განვითარების ცენტრის, ელკანას, CSRDG-ის და გენდერული ექსპერტის წარმომადგენლები). საგრანტო კომიტეტი 31 მაისს შეიკრიბა, განიხილა ყველა წინადადება და მიიღო გადაწყვეტილება 9 პროექტის დაფინანსების შესახებ.

#1 პროგრამით დაფინანსებული და განხორციელებული მიკროპროექტების ფარგლებში დაფინანსების წყაროების გადანაწილების ამსახველი დიაგრამა (ლარებში):

1.1.2.3 სათემო ჯგუფის/CBO ლიდერების ცოდნისა და პროფესიული უნარების ჩამოყალიბება ზოგად მენეჯმენტში, ადვოკატირებაში, ზედამხედველობასა და სხვადასხვა თემატურ სფეროებში, განსაკუთრებით სოციალური სერვისების უზრუნველყოფისა და გარემოს დაცვის სფეროში (წლიურად 6 ტრენინგი/სემინარი).

სათემო ჯგუფების საჭიროებებიდან და ინტერესებიდან გამომდინარე, ჩვენ ვაწყობთ მათთვის სხვადასხვა ტრენინგებსა და სამუშაო შეხვედრებს წელიწადში რამდენჯერმე (მინიმუმ 6 ღონისძიება წელიწადში). ტრენინგები ტარდება როგორც თბილისში, ასევე ადგილობრივ, სამიზნე რეგიონებში, მონვეული ექსპერტების ან თავად ცენტრის წევრების მიერ. საანგარიშო პერიოდში სულ ჩატარდა 25 ტრენინგი/სემინარი (11 I ნახევარი და 14 - II ნახევარი წელი):

- 2018 წლის მარტში, კახეთისა და სამეგრელოს რეგიონებიდან ქალთა საინიციატივო ჯგუფების სულ 16 წარმომადგენლისთვის (შედარებით ახალი წარმომადგენლები) ჩატარდა 2 დღიანი ტრენინგი პროექტის დაგეგმვისა და წინადადებების დანერგვის შესახებ. ტრენინგზე განიხილეს შემდეგი თემები: პროექტის ციკლი და ფაზები; დაგეგმვისთვის საჭირო ინფორმაცია და მისი მოპოვების გზები; პრობლემის ანალიზის მეთოდი –

პრობლემის ხე; მიზნების იერარქია და მიზნების ფორმულირება; ინდიკატორები და როგორ უნდა განვითარდეს ისინი, სტანდარტული განაცხადის ფორმა

- ივნისში კახეთის/სამეგრელოს რეგიონებში CSRDG ტრენინგის/ექსპერტის მიერ ჩატარდა ტრენინგების ორი 2 დღიანი ტრენინგი (TOTs). ტრენინგის სამიზნე აუდიტორიას წარმოადგენდა კახეთისა და სამეგრელოს რეგიონების ქალთა საინიციატივო ჯგუფების 25 წევრი. სასწავლო პროგრამა მოიცავდა შემდეგ თემებს: : ზრდასრულთა სწავლის ციკლი; სასწავლო ციკლი და ტრენინგის დიზაინი; ტრენინგის მეთოდოლოგიები (პრეზენტაცია, პანელური დისკუსია, როლური თამაშები, სიმულაცია); ჯგუფური ფასილიტაცია – ფასილიტაციის პროცესში დაკითხვის ხელოვნება. ტრენინგის მიზანი იყო მონაწილეებისთვის ტრენინგის დაგეგმვის, ორგანიზებისა და შეფასების ძირითადი პრინციპების გაცნობა და შესაბამისი უნარების გამომუშავებაში/გაუმჯობესებაში დახმარება.

- ოქტომბერში თბილისში ჩატარდა 2 დღიანი ტრენინგი თემაზე „აქტიური მოქალაქეობა და ადვოკატირების CVA მეთოდოლოგია“; ტრენინგში სულ 21 ლიდერი მონაწილეობდა. ტრენინგის მსვლელობისას განიხილებოდა შემდეგი თემები: აქტიური მოქალაქეობა; ადვოკატირება, მისი არსი და მიზანი; CVA ადვოკატირების მეთოდი, მისი არსი და მიზანი; CVA განხორციელების ფაზები. ტრენინგი ჩაატარეს ორგანიზაცია „მზიანი სახლის“ (მზიანი სახლი) კვალიფიციური ტრენინგების მიერ;

- ოქტომბერში თბილისში ჩატარდა 2 დღიანი ტრენინგი თემაზე „გენდერული თანასწორობის პრინციპები“. ტრენინგს ესწრებოდა ახლადშექმნილი სათემო ჯგუფების ლიდერები, სულ 19 ადამიანი. ტრენინგის ფარგლებში განხილული იყო შემდეგი თემები: განსხვავება სქესსა და სქესს შორის; გენდერული უთანასწორობის მაგალითები; სოციალურ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში მონაწილეობის გენდერული სტატისტიკა; გენდერული პოლიტიკა საქართველოში და თანასწორობის მიღწევის სტრატეგიები/ადგილობრივი ინსტიტუციური მექანიზმები;

- 16 ოქტომბერს თელავში და 19 ოქტომბერს ჩხორონწყის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხაბუმეში მოეწყო ორი 1 დღიანი სამუშაო შეხვედრა/ტრენინგები თემაზე „საოფისე მუშაობის პრინციპები“. სამუშაო შეხვედრებს ესწრებოდა სულ 24 მონაწილე, რომლებიც წარმოადგენდნენ მონაწილე სათემო ჯგუფებსა და ორგანიზაციებს. ტრენინგმა განიხილა შემდეგი თემები: დოკუმენტაციის მომზადება/ორგანიზება (კორესპონდენცია, ბრძანებები, განცხადებები, ხელშეკრულებები, მიღება-ჩაბარების აქტები, მინდობილობა), შესყიდვები, ინვენტარიზაცია, ორგანიზაციაში შინაგანაწესი, საგადასახადო ვალდებულებები, სავალდებულო ყოველთვიური დეკლარაციები, მომსახურება და შესყიდვების გადასახადები, საბანკო და ნაღდი ფულის ოპერაციები, ბუღალტრული აღრიცხვა და აღრიცხვა.

- 2018 წლის მარტი-მაისი და 2018 წლის ოქტომბერ-ნოემბერში საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრმა მთელი ქვეყნის მასშტაბით ჩაატარა 16 ერთდღიანი ტრენინგი სათემო ორგანიზაციებისთვის/საინიციატივო ჯგუფებისთვის თემაზე: „სსო-ების გამჭვირვალობა და ანგარიშვალდებულება“.

ტრენინგის მიზანი იყო მონაწილეებისთვის ინფორმაციისა და პრაქტიკული რჩევების მიწოდება შემდეგ საკითხებზე:

- საზოგადოებრივი ორგანიზაციის ანგარიშვალდებულებისა და გამჭვირვალობის მნიშვნელობა; კავშირი ორგანიზაციის ეფექტურობასთან
- ანგარიშვალდებულებისა და გამჭვირვალობის ძირითადი პრინციპები და განვითარების ფაზები
- მონაწილეობის კონსეფცია და მისი დონეები
- ანგარიშვალდებულებისა და გამჭვირვალობის პრაქტიკული ინსტრუმენტები

ტრენინგის ორივე რაუნდი ჩატარდა საქართველოს 8 სხვადასხვა ადგილას, რომელსაც ესწრებოდა CBO და რეგიონული სსო-ის 211 წარმომადგენელი დაგეგმილი მცირე გრანტების კონკურსის დაწყებამდე, რომელიც გამოცხადდება 2018 წლის მაისსა და დეკემბერში (იხ. ინფორმაცია ზემოთ აქტივობა 1.1.1.3).

ტრენინგი ჩატარდა ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული პროექტის "საქართველოს სამოქალაქო საზოგადოების მდგრადობის ინიციატივა" ფარგლებში, რომელიც მიზნად ისახავს საქართველოში სამოქალაქო საზოგადოების გარემოს გაუმჯობესებას, სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების გაძლიერებას, მათი ანგარიშვალდებულების გაზრდას ბენეფიციართა და სხვა მონაწილეების მიმართ.

• ოქტომბრის დასაწყისში რეგიონებში ჩატარდა 2 სემინარი სოფლის ტურიზმის თემაზე. ორგანიზაცია „ელკანას“ მონვეული ექსპერტის მიერ მონვეულ სემინარებში სულ 46-მა ადამიანმა მიიღო მონაწილეობა. სემინარი მიზნად ისახავდა მონაწილეების ინფორმირებას სოფლის ტურიზმის არსის, სოფლებში ტურიზმის განვითარების წინაპირობების, ძირითადი ტურისტული შეთავაზებების, კომუნიკაციის მოდელის, მომსახურების ხარისხის (სტანდარტების) შეფასების და წარმატებული ტურისტული ბიზნესის შესახებ. ზოგიერთმა მონაწილემ, რომლებიც უკვე არიან ჩართული ტურისტულ ბიზნესში, გამოთქვა სურვილი, შეუერთდნენ „ელკანას“, მიიღონ პროფესიული კონსულტაციები და დარეგისტრირდნენ დაჯავშნის სისტემაში.

1.1.2.4 სამიზნე CBO-ების ერთმანეთთან დაკავშირება, ასევე უფრო მონაწილე რეგიონალურ ან ეროვნულ სსო-ებთან და ცოდნის მშენებლობისა და გაზიარების და რესურსების მობილიზაციის ფონდებთან (3 სასწავლო ტური; 8 ერთობლივი სემინარი ყოველწლიურად)

სამიზნე სათემო ჯგუფებსა და ორგანიზაციებს შორის თანამშრომლობის, ინფორმაციის გაცვლისა და აქტივობების კოორდინაციის გასაუმჯობესებლად პერიოდულად ვგეგმავთ ა) სამუშაო შეხვედრებს, რომელიც მიეძღვნება მოხსენებას/გასული აქტივობების შეჯამებას, ბ) საჭიროებისამებრ სხვადასხვა აქტუალურ შეხვედრებს და გ) გაცვლით ტურებს სამიზნე რეგიონებს შორის. ასევე სასწავლო ტურები საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში მოქმედ მონაწილე სათემო ორგანიზაციებში.

2018 წლის მაისში, შედარებით ახალი შექმნილი სათემო ჯგუფების წარმომადგენლები და სხვა CBO-ების ახალი წევრები მონვეულნი იყვნენ გაცვლითი/სასწავლო ტურზე კახეთის რეგიონში. 2 დღის განმავლობაში 9 სათემო ჯგუფის 11 წარმომადგენელი ეწვია 5 საზოგადოებრივ ორგანიზაციას (CBO – ნუკრიანი სოფელ ნუკრიანში; „ჰერეთი“ ჰერეთისკარში; ქალთა და ახალგაზრდობის ცენტრი „ვარდისუბანი“ ვარდისუბანში; ფონდი „ლელი“ – ლელიანი; და საზოგადოებრივი ცენტრი. „აისი“ ფშაველში) და გაეცნო მათ პროექტებსა და სხვა მიმდინარე აქტივობებს.

რაც შეეხება ერთობლივ სამუშაო შეხვედრებს, საანგარიშო პერიოდში სულ 18 შეხვედრა მოეწყო (იხ. აღწერილობა ზემოთ, აქტივობა 1.1.2.1).

1.1.2.5 სამიზნე თემების სკოლის მოსწავლეების ჩართვა სამოქალაქო აქტივიზმსა და საზოგადოების განვითარებაში სასკოლო ეკო კლუბების მეშვეობით (8 ტრენინგი ეკო კლუბის წევრებისთვის; ერთი საზაფხულო ეკო ბანაკი 24-30 ეკო კლუბის მოსწავლისგან მესამე კურსზე)

წინა პროგრამის გამოცდილებიდან გამომდინარე, სამიზნე თემებში მუშაობისას, მიმდინარე პროგრამა უფრო ხაზს უსვამს ახალგაზრდების მონაწილეობას საზოგადოებრივ საქმიანობაში სკოლებში მოქმედი ეკოკლუბების მეშვეობით. პროგრამა მიზნად ისახავს სამიზნე თემებში სათემო ჯგუფებსა და ეკოკლუბებს შორის მჭიდრო თანამშრომლობის ხელშეწყობას, რაც ხელს შეუწყობს ადგილობრივი გარემოსდაცვითი პრობლემების უფრო ეფექტურად გადაჭრას. ეს კომპონენტი განხორციელდა ორგანიზაცია "ეკო-ალიანსის" ექსპერტთან თანამშრომლობით და თანადაფინანსებით GEF-ის მიერ დაფინანსებული პროექტის "საყოფაცხოვრებო ნარჩენების ხელახალი გამოყენებისა და გადამუშავების პრაქტიკა - ნარჩენების ღია წვისა და მასთან დაკავშირებული უნებლიე გამოშვების ეფექტური ალტერნატივები".

საანგარიშო პერიოდში განხორციელდა შემდეგი აქტივობები:

1. ტრენინგები. შემუშავდა სასწავლო მოდულები და მასალები ნარჩენების გადამუშავების და პროექტის დაგეგმვისა და მომზადების თემებზე. თემის ლიდერებისა და ეკოკლუბის წევრებისთვის ჩატარდა 5 სემინარი (თითო ნახევარი დღე) და 5 ტრენინგი (თითოეული დღენახევარი) ზემოთ აღნიშნულ თემებზე. ეს ტრენინგები და სემინარები ჩატარდა როგორც საზოგადოების, ასევე ეკოკლუბის ლიდერებისთვის, სულ 260-მდე ადამიანისთვის.

2. საგრანტო კონკურსები (2 განცხადება).

საგრანტო კონკურსები სამიზნე რეგიონებიდან 50 თემის წარმომადგენლისთვის გამოცხადდა. კონკურსი მიზნად ისახავდა სათემო ჯგუფების, აქტივისტებისა და ეკოკლუბების ლიდერების მხარდაჭერას ორგანული ნარჩენების გადამუშავებისა და ხელახალი გამოყენების ინოვაციური ტექნოლოგიების დემონსტრირებასა და დანერგვასთან დაკავშირებული საქმიანობისას.

- პირველი კონკურსი გამოცხადდა 2018 წლის აპრილში. ამ საგრანტო კონკურსის ფარგლებში სულ 16 საპროექტო წინადადება იყო წარმოდგენილი (კახეთი – 6; სამეგრელო – 6 და გურია – 4). საპროექტო წინადადებები განიხილა ორგანიზაციის ბაზაზე შექმნილმა სამკაციაანმა კომისიამ (კომისიის სხდომა შედგა 30 აპრილს). კომისიის გადაწყვეტილებით, დამტკიცდა 4 საპროექტო წინადადება; გრანტის მიმღებებმა გააფორმეს შესაბამისი ხელშეკრულებები და მიიღეს გრანტები საბანკო გადარიცხვით. ამჟამად ოთხივე პროექტი დასრულებულია და მისი შედეგების შესახებ ინფორმაცია პროექტის ფარგლებში შექმნილ ფეისბუქ გვერდზე ქვეყნდება.

- მეორე კონკურსი გამოცხადდა 2018 წლის ოქტომბერში. ამ საგრანტო კონკურსის ფარგლებში სულ 15 საპროექტო წინადადება იყო წარმოდგენილი (კახეთი – 6; სამეგრელო – 6 და გურია – 3). საპროექტო წინადადებები განიხილა იმავე კომისიამ (მისი სხდომა 10 დეკემბერს შედგა). კომისიის გადაწყვეტილებით, დამტკიცდა 4 საპროექტო წინადადება; გრანტის მიმღებებთან ხელშეკრულებები მზადების პროცესშია.

განხორციელებული მიკროპროექტების შეჯამება

- ახმეტის მუნიციპალიტეტი, სოფელი ზემო ალვანი, პროექტი „ფოთოლუცვენა“

პროექტი მიზნად ისახავს მოსახლეობის ინფორმირებას ღია წვის უარყოფითი შედეგების შესახებ და ნარჩენების გადამუშავების ალტერნატიული გზების დანერგვას. პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია ჩამოცვენილი ფოთლების შეგროვება ორი საჯარო სკოლის ტერიტორიაზე და მიმდებარე მიმდებარე ტერიტორიაზე მათი დაქუცმაცების და მულჩის მომზადების მიზნით. შემდგომ პროექტში დაგეგმილია შემოდგომის ფესტივალის მოწყობა, რომელიც ხელს შეუწყობს / პოპულარიზაციას გაუწევს საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გადამუშავების სხვადასხვა მეთოდებს სოფლის მოსახლეობაში, რითაც დაეხმარება მათ ადგილობრივად დანერგვას და ღია წვის პრაქტიკის შეწყვეტას.

- ჩხორონყუს მუნიციპალიტეტი, დაბა ჩხორონყუ, პროექტი „დასრულებული სუფთა სივრცე“

ჩხორონყუში არის დასუფთავების ცენტრი, რომელიც ემსახურება მის სხვადასხვა უბნებს. ნაგვის კონტეინერები ჩხორონყუს თითქმის ყველა რაიონშია დამონტაჟებული, გარდა ერთი ქუჩის მონაკვეთისა. ნაგვის კონტეინერების არარსებობის გამო ამ ქუჩის მოსახლეობა ნარჩენებს მდინარის მიმდებარედ უკანონო ნაგავსაყრელზე წვავს ან ატენიანებს. პროექტის მიზანია ქუჩის აღნიშნულ მონაკვეთზე საჭირო რაოდენობის კონტეინერების დამონტაჟება, ნარჩენების განთავსების გრაფიკის მოწესრიგება, ორგანული და არაორგანული ნარჩენების სეპარაციის ორგანიზება და ნარჩენების ღია წვის მავნე ტრადიციის შეჩერება.

- ოზურგეთის მუნიციპალიტეტი, სოფელი ჯუმატი, პროექტი „ერთად უკეთესი გარემოსთვის“

პროექტის მიზანია ჯუმათის საჯარო სკოლის მიმდებარე ტერიტორიებზე ნარჩენების კომპოსტირების მარტივი მეთოდების დანერგვა (შესაბამისად მიღებული მულჩის გამოყენებით), დეკორატიული მცენარეების ბალის გაშენება და თემატური საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავება/გატარება ადგილობრივად. პროექტის ფარგლებში ასევე იგეგმება ჯუმათის თემში სანაგვე ურნების დამონტაჟება და საყოფაცხოვრებო ნაგვის გატანის ორგანიზება. ამ მიზნის მისაღწევად პროექტის განმახორციელებლები გეგმავენ ადვოკატირების კამპანიის ორგანიზებას და აქტიურ თანამშრომლობას შესაბამის თვითმმართველ სტრუქტურებთან.

- ოზურგეთის მუნიციპალიტეტი, სოფელი ქვემო ნატანები, პროექტი „ახალი სიცოცხლე უსარგებლო ნარჩენებისთვის“

პროექტის მიზანია სკოლის ბალის გაფორმება და სკოლის მოსწავლეებისთვის გასართობი/დასვენების ადგილის მოწყობა მეორადი მანქანის საბურავებით. საბურავებით გაშენებული სივრცე ასევე გამოყენებული იქნება სპორტის/ფიზიკური კულტურის გაკვეთილებისთვის.

1. სამიზნე თემების ნარჩენების მართვის პრობლემების, მათ შორის ნარჩენების ღია წვის საკითხების გამოკვლევა/ შეგროვება - ამ აქტივობის ფარგლებში შეიქმნა სპეციალური კითხვარი და დაახლოებით 1000 რესპონდენტს მიმართა პროექტის გუნდმა და თემის ლიდერებმა.

შედგენილი სამიზნე თემის საკითხები და რეკომენდაციები წარმოდგენილი და განხილული იქნება მთავრობის 3 სხდომაზე, რომელიც მოეწყობა კახეთის, სამეგრელოს და გურიის რეგიონების სამხარეო ადმინისტრაციაში 2019 წლის მაისში. თითოეულ შეხვედრას დაესწრებიან შერჩეული თემის სამიზნე ჯგუფის წევრები, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის წარმომადგენლები. და გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს ნარჩენების მართვის სამსახური.